

Hochstrahlbrunnenin suihkulähde Schwarzenbergplatzin aukiolla on kaupungin komein suihkulähde. Ikää sillä on reilut sata vuotta.

Wien kutsuu herkkujen, huvittelun ja historian ystäviä

20.5.2022 6.30

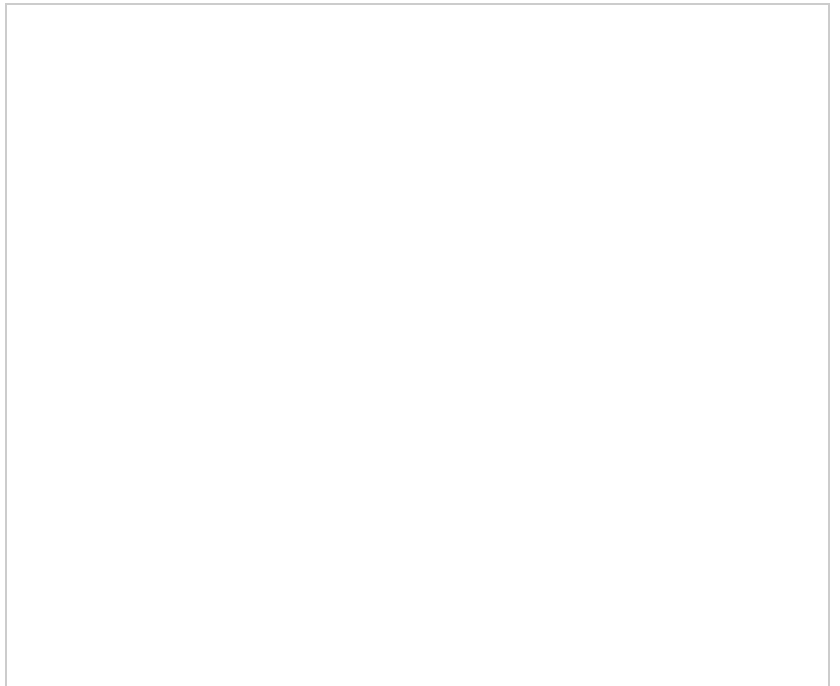
Suklaa-herkuista, kulttuurihistoriasta ja Tonavasta tunnettu Itävallan pääkaupunki Wien houkuttelee puoleensa seikkailijoita ja nautiskelijoita.

TEKSTI ja KUVAT: JUKKA VUORIO

Keski-Euroopan sydämessä sijaitsevalla Itävallalla on peräti seitsemän rajanaapuria. Siinä missä läntisessä Itävallassa maisemaa hallitsevat Alppien vuoristot, itäiselle puolelle maata tunnusomaisia piirteitä ovat komeat pellot, metsät ja joet. Ja siellä, idyllisten maisemien keskellä, sijaitsee pääkaupunki Wien. Sen metropolialueella elää noin kaksi ja puoli miljoonaa asukasta. Juuri riittävän suuri kaupunki siihen, että Wienin urbaani syke tuntuu metron tuomana esikaupungeissa asti, mutta toisaalta sopivan pieni siihen, että historiallinen ja arvokas kaupungin ominaisilme säilyy.

Vaikka Itävalta ja sen pääkaupunki Wien ovat sisämaassa ja keskellä Eurooppaa, ei meren puute tee kaupungista vedelle vierasta. Oikeastaan asia on juuri päinvastoin, sillä Euroopan suurimpiin kuuluva joki, Tonava, halkoo kanavoituna Wienin keskustaa.

Historiallisesti Tonava on ollut Itävallalle tärkeä niin taloudellisesti kuin poliittisesti, ja yhä tänäkin päivänä jokea pitkin kulkee Wienistä useita turistialuksia naapurimaiden pääkaupunkeihin Bratislavaan ja Budapestiin. Wienissä pidempään viipyvän kesämatkalaisen kannattaakin tehdä jokilaivamatka jompaankumpaan näistä ikiaikaisista kumppanuuskaupungeista. Muina vuodenaikoina sää ja maisemat eivät välttämättä ole tähän parhaat mahdolliset. Tonavaa pitkin Bratislavaan pääsee noin kolmessa tunnissa ja Budapestiin noin kuudessa tunnissa.

Esimerkiksi Wienin keskustasta löytyvän Schwedenplatzin aukion viereisen kanaalin rannassa sijaitsee useamman jokilaivayrityksen lipputoimistot. Jokilaivalipun hinta Wienin ja Bratislavan välillä on päivästä ja kellonajasta riippuen noin 20-35 euroa, ja hintansa arvoinen. Laivoissa on baarit, joista saa myös pientä purtavaa, mutta varsinaisen lounaan tai päivällisen perään laivoilla ei kannata haikailla.

Tonavan varrella maistuvat varmasti ainakin kahvit, mikseivät myös eväsleivät tai leivokset. Wienin ydinkeskustaa halkovan Tonavan kanavan Donaukanalin varrella on ihasuttavia piknikpaikkoja lähes koko rannan pituudelta, mutta kaupungin laitamalla kulkeva varsinainen pääuoma on kuitenkin mahtavuudessaan todellinen nähtävyys.

Ja mitä piknikväisiin tulee, erilaisia leivoksia Wienistä on saatavilla runsain mitoin, sillä kaupunki on tunnettu makeista herkuistaan. Erityiseen maailmanmaineeseen on noussut sacherkakku, joka on saanut alkunsa Wienissä jo vuonna 1832. Tuolloin tortun kehitti paikallinen kondiittorioppilas **Franz Sacher**, joka oli tuohon aikaan vasta 16-vuotias.

Franz Sacherin vanhimman pojan vuonna 1876 avaama Hotel Sacher (Philharmonikerstrasse 4) on rekisteröinyt kakun tavaramerkin itselleen, joten virallisesti aitoa sacheritortua saa vain hotellista ja sen muutamista erikseen avaamista kahviloista. Wienin lisäksi Hotel Sacher toimii myös Salzburgissa.

Kantakaupungin alueelta on kuitenkin lähes mahdotonta löytää katua, jonka varrelta ei löytyisi ihanaa kahvilaa mahtavilla valikoimilla, joihin varmasti kuuluu myös jokaisen kahvilan oma versio sacheritortusta. Laadukkaimmista paikoista löytyy laajat valikoimat croissantteja, briosseja ja muita leivonnaisia kaikilla erilaisilla täytteillä. Lähes yhtä suurta suosiota sacherin kanssa nauttii makea omenastrudeli.

Kahviloista saa kaikenlaisia suklaaherkkuja alkaen yksittäisistä konvehdeista aina kokonaisiin suklaakakkuihin. Kahvilakulttuuriin mieltyneet maistanevat mielellään wieniläistä *melangea*, joka on kahvin, kuuman maidon ja maitovaahdon miellyttävä yhdistelmä. Suklaan ja kahvin parissa aika kuluu kuin siivillä, ja silloin kannattaa pitää mielessä, että mitä tummempaa suklaa on, sitä terveellisempiä ainesosia se sisältää.

Makeiden herkkujen lisäksi Wienin olemus tulee hyvin esiin erilaisten makkaroiden muodossa. Makkaroita saa toki ravintoloista, mutta aidoin wurstikokemus lienee kuitenkin katuruokana maisteltu *wiener wurst*.

Wurstien lisäksi liharuoan ystävät tyydyttänevät ruokahaluaan etenkin itävallan kansallisruoan wieninleikkeen parissa. Pihviherkkua on saatavilla useimmista kantakaupungin ravintoloista, tunnetuimpien joukossa reilut sata vuotta wieninleikettä tarjoillut ydinkeskustan Figlmüller (Wollzeile 5).

Wienin nähtävyyksistä huvipuisto Wurstelprater (Riesenradplatz) nousee parhaimpien joukkoon. Wurstelprater, yleensä lyhyemmin pelkkä Prater on viihdealue, joka kelpaa varmasti kaiken ikäisille matkalaisille. Suuren puistoalueen keskellä sijaitsevassa huvipuistossa riittää nähtävää ja koettavaa koko päiväksi niin kesällä kuin muinakin vuodenaikoina. Alkujaan alue on toiminut Itävallan keisarillisen perheen yksityisenä huvialueena, missä suvun jäsenet ystävineen ovat muun muassa metsästäneet fasaaneita ja peuroja.

Alueelle on maksuton sisäänpääsy, laitteisiin ostetaan liput erikseen. Laitelippujen hinnat vaihtelevat melkoisesti, sillä halvimpiin pienten lasten laitteisiin pääsee 1,5 euron hintaan, kun kuuluisimpien ja suurimpien laitteiden liput maksavat 5-9 euroa.

Wurstelpraterin tunnetuimmat vetonaulat ovat maailmanpyörä Wiener Riesenrad sekä ketjukaruselli Prater Turm.

Riesenrad valmistui jo vuonna 1897 ja oli yli 60 vuoden ajan maailman korkein maailmanpyörä. Toisessa maailmansodassa laite vaurioitui pahoin ja puolet sen vaunuista jouduttiin rakentamaan uudelleen. Yhdeksän euron hintainen maailmanpyöräajelu on ehdottomasti hintansa arvoinen. Mukaan kannattaa muistaa ottaa myös kamera, sillä pyörän pysähtyessä hetkeksi korkeimmalle kohdalleen aukeaa joka suuntaan koko kaupungin yli kattavat maisemat. Siksi ajelusta saakin eniten irti selkeällä ja aurinkoisella säällä.

Wienin kaupunkikuvaan erottamattomasti kuuluva Riesenrad on nähty monissa elokuvissa, mukaan lukien James Bond -sarjaan kuuluvassa *007 vaaran vyöhykkeellä*.

Itävallan arkkiherttua Albertin ratsastajapatsas tervehtii jylhästi Albertina-museon vieraita.

Tonavaa pitkin kulkee matkustaja-alusten lisäksi paljon tavaraliikennettä.

Ketjukaruselli Prater Turm nousee peräti 117 metrin korkeuteen, ja on epäilemättä eräs Wurstelpraterin jännittävimmistä laitteista. Myös tämä laite tarjoaa mahtavat näkymät, mutta tunnelma on usein niin intensiivinen, että rohkeimmankin hurjapään aika menee lähinnä takaisin maahan pääsemistä odotellessa. Laitteeseen voidaan astua joko yksin tai kaksin. Korkeimmalla kohdalla ketjukarusellin meno on niin hurjaa, että laitetta ei suositella alle 16-vuotiaille.

Näiden vetonaulojen lisäksi huvipuiston alueelta löytyvät kaikki mahdolliset erilaiset vuoristoradat, kieputtimet ja karusellit, sekä tietenkin erilaiset pelit ja arpajaiset. Lisäksi tarjolla on vahakabinetti sekä monenlaisia matkamuistomyymälöitä.

Oikeiden ponien vetämä ponikaruselli on rauhallinen, mutta laittaa silti eettisen matkalaisen epäilemään, kannattaako tähän kohteeseen rahojaan laittaa. Ponit kun joutuvat kiertämään kovin yksitoikkoista ympyrää huvipuiston metelissä koko pitkän päivän. Ponikarusellin sijaan voi kokeilla vaikka vanhoja kunnan törmäilyautoja tai muuta huvipuiston laitetta.

Huvipuiston ravintolat ja kioskit tarjoavat syötävää ja juotavaa moneen eri lähtöön, eikä esimerkiksi hampurilaisaterian hinta ole turhan korkea. Purlaisen ranskalaisilla ja juomalla saa reilulla kypillä. Oluttakin tarjoillaan pöytään maltilliseen noin viiden euron hintaan.

Itävallan ja samalla Euroopan historia tulee vastaan kaikkialla Wienin kaduilla, onhan maa todellinen entinen suurvalta. Reilut viisisataa vuotta Eurooppaa hallinnut Hapsburgien aatelissuku tunnettiin erityisesti itävaltalaisena sukuna, vaikka sen haarat ulottuivat kaikkialle Eurooppaan ja sen siirtomaihin.

Hapsburgit hallitsivat Itävaltaa vuodesta 1279 lähtien, sekä vuodesta 1526 lähtien laajoja osia muutakin Eurooppaa. Valta päättyi virallisesti vasta 1804 ja käytännössä viimeistään seuraavana vuonna, kun Napoleon valtasi kaupungin. Wienin historia ulottuu kuitenkin jo merkittävästi Hapsburgien valtaannousua pidemmälle ajalle.

Wienin Vanhaakaupunkia ympäröi yhä monin paikoin säilynyt kaupunginmuuri suojavyöhykkeineen ja tornitasanteineen.

Kaupungin ydinkeskustassa sijaitseva Stephansdomin (Stephansplatz 3) eli Pyhän Tapanin tuomiokirkko on keskiaikainen goottilainen katedraali. Se valmistui jo vuonna 1160, mutta on sen jälkeen saanut laajennuksia ja korjauksia useilla eri vuosisadoilla.

Sisälle katedraaliin pääsee maksutta ihailemaan upeita maalauksia, koristeita ja harrasta tunnelmaa. Hektisen Wienin keskustan sykkeessä vierailu tähän saliin onkin todella rauhoittava kokemus. Kirkon tornin pääsee kiipeämään pitkän ja jyrkän portaikon kautta, mutta urakka on vain arvoinen. Tornista avautuu mahtava näkymä kaupungin keskusta.

Wienin matkailuaiheinen liiketoiminta on keskittynyt Vanhankaupungin alueelle, ja se näkyy hyvässä ja pahassa. Matkailijalle ei varmasti tule tylsää, mutta jos haluaa kokea aitoa Wieniä ja vähemmän toisia matkailijoita, on matkustettava metrolla hieman kauemmaksi.

Stephansdomin kirkon ulkopuolelta pääsee turistikerrokselle lähikortteleihin vanhanmallisilla hevostankureilla. Samoin kaikki muukin kirkon tuntumassa vaikuttaa sympaattisella tavalla vanhanaikaiselta, sillä monet eri ravintoloiden, kulttuurikokemusten ja turistinähtävyyksien markkinamiehet ovat pukeutuneet keskiaikaisiin asuihin.

Wienin juutalainen museo (Dorotheergasse 11) esittelee nimensä mukaisesti kaupungin juutalaisten historiaa. Kuten tunnettua, synkin ajanjakso sijoittuu välille 1938-1945, mutta museon näyttelyt ja kokoelmat eivät jää liiaksi piehtarimaan natsi-Saksan hirmutekoihin. Pysyvä näyttely näyttää juutalaiskulttuurin kehittymisen vuosisatojen ajalta.

Sotahistoriasta kiinnostuneille kaupungissa riittääkin nähtävää, olihan itävaltalaisyyntyinen **Adolf Hitler** kiinnostunut vanhan kotikaupunkinsa kehittämisestä ja suojelusta. Toisen maailmansodan aikana rakennetuista Wienin FLAK-ilmatorjuntatorneista kummatkin kaksi ovat edelleen pystyssä. G- ja L-torneiksi nimetyt teräsbetonikolossit löytyvät Augartenin puistosta (Arenbergpark). Tornien alta löytyvät niin ikään sodan varalle suunnitellut suuret pommisuojat.

Puistoissa viihtyminen on Wienissä suosittua ajanvietettä.

Stephansplatzin liepeiltä lähtevät hevostankurit tarjoavat leppoisaa vaihtoehtoa ydinkeskustan katseluun.

Praterin huvipuistossa asiakkaiden käytössä on sekä aivan uusia että reilut sata vuotta vanhoja maailmanpyöriä.

Albertina-taidemuseo (Albertinaplatz 1) sijaitsee aivan ydinkeskustassa Vanhankaupungin alueella. Historiallisina kaksoiskaupunkeinakin toisinaan mainittujen Wienin ja Bratislavan suhteesta kertoo jotakin se, että Albertinan taidekokoelma perustettiin alkujaan Bratislavan linnaan jo 1700-luvulla. Kokoelma siirrettiin nykyiseen Albertinan rakennukseen 1795, ja yleisölle kokoelma avattiin vasta 1822. Pysyvä näyttely esittelee muiden muassa **Leonardo da Vincin** ja **Claude Monet'n** teoksia. Vaihduvissa näyttelyissä puolestaan nähdään maailman huippunimiä maalaustaiteen ja valokuvan saralta.

Wieniin on helppo mennä. Lentoja Helsingin ja Wienin välillä kulkee päivittäin, mutta etenkin kesäisin Wien on myös suosittu auto- ja matkailuautomatkustajien kohde.

Koska Wienin keskusta kiinnostaa etenkin kesäisin suuria määriä kulttuurihistorian ystäviä, keskustassa pyörii jonkin verran myös taskuvarkaita. Lompakkoa ei kannata roikuttaa takataskussa ihan miten sattuu, tai illalla hotellihuoneeseen palatessa koko rahapussia ei välttämättä enää löydy. Vaaralliseksi kaupungiksi Wieniä ei kuitenkaan voi sanoa ja tavallinen liikkuminen ydinkeskustan alueella on turvallista myös öiseen aikaan. Terveellä maalaisjärjellä ja alkeellisellakin englannin taidolla selviää varmasti.

TOP 5 ravintolat

1. Formosa (Barnabitenegasse 6). Kahvia, olutta, välipaloja ja lämmintä ruokaa. Kaikki ympäristöystävälliseen ja trendikkääseen tyyliin luomuna ja vegaanisena.

2. Am Nordpol 3 (Nordwestbahnstrasse 17). Perinteistä itävaltalaisen keittiön liharuokatarjontaa tuoreen leivän ja gnocchin kera.

3. Doan (Naschmarkt Stand 412-415). Wieninleikettä ja muita herkkua iltahämärässä ja tunnelmallisesti ulkoilmassa tarjoiltuna. Ympäristönä Naschmarktin torin ihmisvilinä.

4. Wieden Bräu (Waaggasse 5). Oluen ystäville. Runsas valikoima olutta Itävallasta ja maailmalta. Ruokaakin tarjolla, henkilökunnalta ruokasuositus oluen mukaan.

5. Harvest (Karmeliterplatz 1). Edullista kasvisruokaa lounas- ja päivällislistalla. Erityisen suositut keitot.

Hotel Sacherin aulan sisustus huokuu historiaa.